

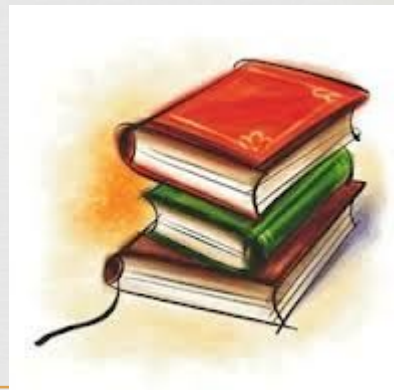

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КАФЕДРА ЮРИДИЧНОГО ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА

*«ВСТУП ДО НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ «УКРАЇНСЬКА МОВА (ЗА
ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)»*

Література:

- *Нормативно-правові акти:*
- Конституція України [Ел. ресурс]. – режим доступу : <http://www.zakon.rada.gou.ua>.
- Про засади державної мовної політики : Закон України [Ел. ресурс]. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gou.ua>.
- Про затвердження Інструкції з оформлення документів у системі Міністерства внутрішніх справ України : наказ МВС України від 27.07.2012 № 650.

«УКРАЇНСЬКА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)»

- навчальна дисципліна вивчає норми сучасної української літературної мови для подальшого їх застосування у професійній діяльності юриста, тобто функціонування мовних норм в юридичних текстах, а також надає рекомендації щодо продукування точного, логічного, змістового, доречного, виразного, багатого, грамотного професійного мовлення в усній, так і в писемній формі.

«УКРАЇНСЬКА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)»

- У результаті вивчення цієї дисципліни підвищується рівень володіння сучасною українською літературною мовою, формуються необхідні для діяльності мовленнєві вміння та навички, покращується його загальна професійна ерудиція, мовна та мовленнєва культура.

Мова і мовлення

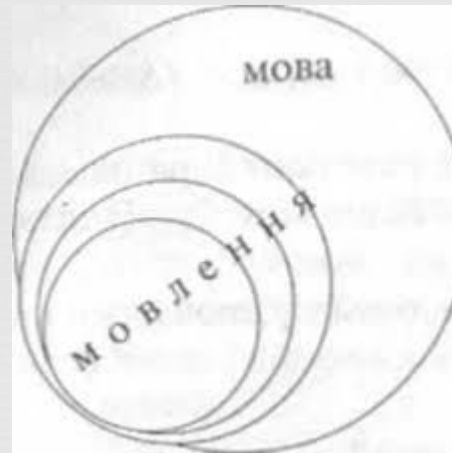
- Мова – це сукупність загальноприйнятих у суспільстві та довільно відтворюваних у мовленні знаків і правил їх поєднання.
- Мовлення – це індивідуальний акт конкретного застосування мови; засоби спілкування в їх реалізації.

Мова і мовлення

- Мова
- - психічне явище
- - соціальне
- - системне
- - пасивне
- - потенційне
- - стійке
- - довговічне
- - синхронічне
- - суттєве

- Мовлення
- психофізичне явище
- індивідуальне
- несистемне

- е
- е
- стійке
- атне
- хронічне
- е

Мові притаманні такі функції:

- *комунікативна* (мова є засобом спілкування);
- *мислетворна* (мова бере найактивнішу участь у процесі формування (початкового, ще нечіткого окреслення) та формулювання (чіткого вираження) думки. Мова, таким чином, виконує функцію оформлення думки);
- *номінативна* (мовні одиниці, передусім слова, служать назвами предметів, процесів, якостей, ознак тощо);
- *пізнавальна* (мова служить важливим інструментом пізнання. Не назване — не пізнане. Відшуковуючи назву для речей, людина їх пізнає);
- *культурологічна* (репрезентуючи свою мову, ми репрезентуємо і власну культуру, її традиції та здобутки, збагачуючи світову культуру);
- *ідентифікаційна* (мова є засобом спілкування, ідентифікації, ототожнення в межах певної спільноти);
- *естетична* (мова — першоджерело культури, знаряддя і водночас матеріал створення культурних цінностей) та ін.

Національна мова —

це тип національного мислення, тип національної культури, філософії і психології, що може реалізуватися у різноманітних варіантах мовної, мовленнєвої і національно-культурної діяльності

Національна мова охоплює:

- Сукупність усіх територіальних діалектів держави.
- Просторіччя.
- Соціальні жаргони.
- Національний фольклор.
- Літературну мову як вищу форму національної мови, національну культуру і мистецтво, які обслуговують культурне і громадське життя, об'єднуючи народ в єдину націю.

Літературна мова

є вищою формою вираження
української національної мови,
унормованим варіантом
загальнонародної мови

□ Сучасній літературній мові властиві такі ознаки:

- *універсальність (багатофункціональність);*
- *високий ступінь нормативності;*
- *сталість норм;*
- *історична змінність;*
- *розвинена система стилів;*
- *наддіалектна форма;*
- *наявність усної та писемної форми вираження.*

Мовна норма –

це той мовний варіант у сфері вимови,
слововживання, словозміни, який
закріплений практикою і
рекомендований до вжитку як обов'
язковий

Мовні норми

- *Орфоепічні* – норми вимови голосних і приголосних звуків, що урегульовують фонетичну організацію висловлювання, сприяють уникненню незграбності у поєднанні звуків під час мовлення.
- Так, потрібно чітко, без редукації вимовляти голосні звуки (крім ненаголошених *e* й *и*, котрі наближаються один до одного, а також ненаголошеного *о* перед складом з *у*) як у наголошених, так і в ненаголошених позиціях. Невластиве українській мові акання. Вимовляння *а* на місці ненаголошеного *о* (дотримання міжнародних угод, закордонні установи та ін.) суперечить українській орфоепічній нормі

Мовні норми

- Акцентуаційні – □
- норми наголошування слів.
- Так, в українській мові наявні слова, де визнається нормативним подвійний наголос: за`вжди – завжди`, зокре`ма – зокрема` тощо.

Мовні норми

□ Лексичні –

□ урегульовують вживання слів у властивому їм значенні і норми сполучуваності слів у реченні

Мовні норми

□ *Морфологічні –*

□ це норми словозміни самостійних частин мови (іменників, прикметників, числівників, займенників, дієслів), тобто правила відмінювання, форм чоловічого, жіночого і середнього роду (*у дві тисячі першому році, шановний ректоре, із зали засідань*) тощо

Мовні норми

- ▣ *Синтаксичні* –
- ▣ урегульовують побудову синтаксичних конструкцій – словосполучень і речень

Мовні норми

- *Стилістичні* –
- це норми вживання в тому чи іншому функціональному стилі властивих йому засобів мови (*вчинення злочинів, каяття злочинця*)

Мовні норми

- 4) *морфологічні* – це норми словозміни самостійних частин мови (іменників, прикметників, числівників, займенників, дієслів), тобто правила відмінювання, форм чоловічого, жіночого і середнього роду (*у дві тисячі першому році, шановний ректоре, із зали засідань*) тощо;
- 5) *синтаксичні* – урегульовують побудову синтаксичних конструкцій – словосполучень і речень;
- 6) *стилістичні* – це норми вживання в тому чи іншому функціональному стилі властивих йому засобів мови (*вчинення злочинів, каяття злочинця*);
- 7) *орфографічні* – це система загальноприйнятих правил написання слів та їх значущих частин, правил написання слів окремо, разом чи через дефіс, правил уживання великої літери (*закони України – Закон України, вищезазначений – який вище зазначений*);
- 8) *пунктуаційні* – визначають загальноприйняті правила уживання розділових знаків;
- 9) *фразеологічні* – урегульовується використання фразеологічних зворотів у властивому їм значенні (*стати у пригоді*).

Мовні норми

□ Орфографічні –

- це система загальноприйнятих правил написання слів та їх значущих частин, правил написання слів окремо, разом чи через дефіс, правил уживання великої літери (закон України «...» – Закон України «...», вищезазначений – зазначений вище)

Мовні норми

□ Пунктуаційні –

□ визначають загальноприйняті
правила уживання розділових знаків

Мовні норми

- *Фразеологічні* –
- урегулюється використання фразеологічних зворотів у властивому їм значенні (*стати у пригоді*)

Мовна компетенція –

- це обізнаність з мовою:*
- з мовними одиницями, їх виражальними засобами, тобто це знання мови, володіння мовними уміннями й навичками*

Мовленнєва компетенція –

- це вміння використовувати мовні засоби, адекватно меті спілкування, тобто володіння мовленнєвими*
- вміннями й навичками*

Комунікативна компетенція –

- це вміння спілкуватися*
- з метою обміну інформації*

Культура мовлення —

- це дотримання усталених мовних норм усної й писемної мови, а також свідоме, цілеспрямоване, майстерне використання мовних засобів залежно від мети, обставин і змісту спілкування. Це й культура мислення та культура суспільних і духовних стосунків людини

Професійна мовнокомунікативна компетенція

- *Мовна компетенція – це обізнаність з мовою: з мовними одиницями, їх виражальними засобами, тобто це знання мови, володіння мовними уміннями й навичками.*
- *Мовленнєва компетенція – це уміння використовувати мовні засоби, адекватно меті спілкування, тобто володіння мовленнєвими уміннями й навичками.*
- *Комунікативна компетенція – це уміння спілкуватися з метою обміну інформації.*